

พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
(ด้านการบัญชีภาครัฐ) และหลักเกณฑ์และคุณสมบัติผู้ทำบัญชีของหน่วยงานของรัฐ

- มาตรา 4 หมวด 4 การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ
- มาตรา 69 ให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีผู้ทำบัญชี ตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
(ด้านการบัญชีภาครัฐ) และหลักเกณฑ์และคุณสมบัติผู้ทำบัญชีของหน่วยงานของรัฐ

- มาตรา 70 ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน ทั้งเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใด รวมถึงการก่อหนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็น หน่วยงานของรัฐจะขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังจัดทำรายงานการเงินประจำปีซึ่งมิใช่ปีงบประมาณก็ได้ และกระทรวงการคลังจะกำหนดเงื่อนไขให้หน่วยงานของรัฐนั้นปฏิบัติตามก็ได้

ในกรณีหน่วยงานของรัฐใดไม่ส่งรายงานการเงินภายในระยะเวลาตามมาตรา 70 ให้กระทรวงการคลังเปิดเผยไว้ในรายงานตามวรรคหนึ่ง และให้แจ้งไว้ในรายงานที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

ภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลังตามวรรคสองให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานตามวรรคหนึ่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ และนำส่งกระทรวงการคลังด้วย

พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
(ด้านการบัญชีภาครัฐ) และหลักเกณฑ์และคุณสมบัติผู้ทำบัญชีของหน่วยงานของรัฐ

- **มาตรา 71** ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบตรวจสอบรายงานการเงินที่หน่วยงานของรัฐส่งให้ตามมาตรา 70 ภายใน 180 วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง โดยให้ตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบตามนโยบายหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด
- **มาตรา 72** ให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานการเงินประจำปีพร้อมกับรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้กระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ และกระทรวงเจ้าสังกัด เว้นแต่กรณีหน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์อัยการให้นำส่งให้คณะรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง และสำนักงานงบประมาณ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย ทั้งนี้ ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี

คำนิยาม

เกณฑ์คงค้าง หมายถึง หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้รับรู้รายการและเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้น มิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งทำให้รายการและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้รับการบันทึกบัญชีและแสดงในรายงานการเงินภายในงวดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดรายการและเหตุการณ์นั้น รายการที่รับรู้ภายใต้หลักการบัญชีเกณฑ์คงค้าง ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ว 223)

- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ

ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนอรายงานการเงิน

ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลง ประมวลการทางบัญชี และข้อผิดพลาด (ว 223)

ฉบับที่ 5 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

ฉบับที่ 9 เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน (ว 445)

ฉบับที่ 12 เรื่อง สินค้าคงเหลือ

ฉบับที่ 13 เรื่อง สัญญาเช่า

ฉบับที่ 14 เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในรายงาน

ฉบับที่ 16 เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน (ว 578)

ฉบับที่ 31 เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- นโยบายการบัญชีภาครัฐ

1) เรื่อง เงินลงทุน

จุดมุ่งหมายของรายงานการเงิน

รายงานการเงิน คือ **รายงานที่นำเสนอฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานอย่างมีแบบแผน** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงานการเงินประจำปี (หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค0410.2/ว 15 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563)

- ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อรายงานการเงิน (หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ลงนามร่วมกับผู้อำนวยการกองคลัง)
- องค์ประกอบของรายงานการเงินอย่างน้อย (งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน)
- รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ ยกเว้นรัฐวิสาหกิจ และทุนหมุนเวียน ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด (หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563)
- เริ่มใช้กับรอบระยะเวลาบัญชีปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป

ความรับผิดชอบต่อรายงานการเงิน

ความรับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานอาจมีการกำหนดที่แตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน โดยทั่วไปผู้รับผิดชอบต่อรายงานการเงิน แบ่งเป็น ผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงาน คือ หัวหน้าส่วนการเงินและบัญชี และผู้อนุมัติและนำเสนอรายงานการเงิน คือ อธิการบดี เป็นต้น

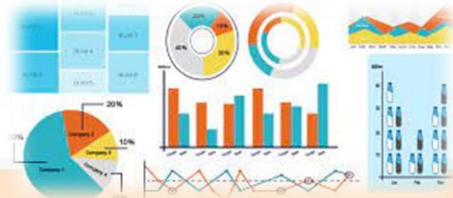

องค์ประกอบของรายงานการเงิน

รายงานการเงินฉบับสมบูรณ์ประกอบด้วยรายการทุกข้อ ดังต่อไปนี้

- งบแสดงฐานะการเงิน
- งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
- งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
- งบกระแสเงินสด
- รายงานเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจัดสรรและจำนวนเงินที่ใช้จริง ซึ่งอาจจะแสดงเป็นรายงานแยกต่างหากหรือแสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- หมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และข้อมูลที่ให้คำอธิบายอื่น

ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี

อ้างถึงหนังสือที่ กค0410.2/ว 431 ลงวันที่ 24 กันยายน 2561 ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง
มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ.2561

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ.2561
โดยจะสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแบบสั้น ๆ ดังต่อไปนี้

หลักการและนโยบายการบัญชี

สินทรัพย์ การรับรู้สินทรัพย์ หน่วยงานจะบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ตามราคาทุน
ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ หมายถึง จำนวนเงินที่หน่วยงานมีสิทธิได้รับชำระ
จากบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่นที่เกิดจากการขายสินค้าและบริการ (ลูกหนี้นักศึกษา,
ลูกหนี้การค้า)

ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี

รายได้ค้างรับ คือ รายได้อื่นของหน่วยงาน ซึ่งเกิดรายได้ขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน หน่วยงานจะรับรู้รายได้ค้างรับตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ (ดอกเบีย้ค้างรับ)

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ หน่วยงานจะรับรู้วัสดุคงเหลือในราคาทุน (วัสดุสำนักงาน, วัสดุของที่ระลึก)

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า คือ ค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์หรือบริการไปแล้ว และจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในอนาคตซึ่งคาดว่าจะใช้หมดไปในระยะสั้น หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าตามมูลค่าของสินทรัพย์หรือบริการที่คาดว่าจะได้รับ (เช่น ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า)

ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี

การรับรู้หนี้สิน

เจ้าหนี้ เจ้าหนี้จะเกิดขึ้นจากภาระผูกพันที่หน่วยงานมีต่อบุคคลภายนอก เช่น เจ้าหนี้จากการซื้อสินค้าและบริการ เจ้าหนี้รายจ่ายประเภททุน เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้เจ้าหนี้จากการซื้อสินค้าและบริการ และเจ้าหนี้รายจ่ายประเภททุนเมื่อหน่วยงานได้รับสินค้าและบริการและสินทรัพย์จากผู้ขายแล้ว การรับสินค้าและบริการและสินทรัพย์นี้หมายถึงจุดที่หน่วยงานได้มีการตรวจรับเรียบร้อยแล้ว

ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย คือ จำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน การจ่ายเงินจะกระทำในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป ค่าใช้จ่ายดังกล่าวอาจเกิดจากข้อกำหนดของกฎหมายข้อตกลงในสัญญาหรือจากการบริการที่ได้รับแล้ว เช่น เงินเดือนหรือค่าจ้างค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค้างจ่าย ดอกเบี้ยค้างจ่าย **หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่าย** (ค่าไฟฟ้า,ค่าโทรศัพท์)

ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี

รายได้รับล่วงหน้า คือ จำนวนเงินที่หน่วยงานได้รับล่วงหน้าเป็นสินทรัพย์หรือบริการที่หน่วยงานยังไม่ได้ส่งมอบสินทรัพย์หรือบริการให้ในขณะนั้นแต่จะส่งมอบให้ในอนาคต หรือได้รับเงินนอกงบประมาณล่วงหน้าโดยมีเงื่อนไขให้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใดโดยเฉพาะ และต้องนำเงินที่ใช้ไม่หมดส่งคืนคลัง ซึ่งหน่วยงานจะรับรู้รายได้เมื่อได้ส่งมอบสินทรัพย์หรือให้บริการดังกล่าวแล้ว หน่วยงานจะรับรู้รายได้รับล่วงหน้าเมื่อได้รับเงิน (เงินรับจากกระทรวงวิทย์ฯ, จาก CEDA)

ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี

รายได้รอการรับรู้ คือ หน่วยงานอาจได้รับเงินบางประเภท เช่น ได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ หน่วยงานจะตั้งพักรายได้นี้ทางด้านหนี้สินก่อน เป็นรายได้รอการรับรู้ แล้วจึงทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การบัญชีภาครัฐ”

